

NIVI Rapport 2018:5

Takt og utakt med kommunestrukturen

**Utarbeidet på oppdrag av Kommunal- og
moderniseringsdepartementet**

Av Geir Vinsand

FORORD

Denne rapporten inneholder dokumentasjon fra et kartleggingsprosjekt på oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Formålet med prosjektet har vært å kartlegge kommunenes organisering av viktige tjenester som grunnlag for en sammenlikning av befolkningsgrunnlaget for tjenestene med gjeldende kommunestruktur.

Kartleggingen er gjennomført i nær dialog med oppdragsgiver og kontaktpersoner ved tre fylkesmannsembeter. Kontaktperson hos oppdragsgiver har vært seniorrådgiver Jørgen Teslo.

Fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal har seniorrådgiver Vigdis Rotlid Vestad bistått i arbeidet. Fra Fylkesmannen i Trøndelag har seksjonsleder Alf-Petter Tenfjord deltatt og fra Fylkesmannen i Nordland prosjektleder Robert Isaksen og underdirektør Sveinung Råheim. Sistnevnte har laget kartillustrasjoner som er gjengitt i rapporten.

Ansvarlig konsulent i NIVI takker alle for et godt samarbeid.

Sandefjord 16. januar 2019

INNHOOLD

1	INNLEDNING	3
1.1	Problemstillinger.....	3
1.2	Mål og rammer.....	3
1.3	Oversikt over gjennomført datainnsamling	4
1.4	Gjennomføring og erfaringer	4
1.5	Rapportering	6
2	DAGENS KOMMUNESTRUKTUR.....	7
3	REGIONRÅD	8
4	IKT-TJENESTER	12
5	BARNEVERNTJENESTE.....	13
6	LEGEVAKT.....	16
7	PP-TJENESTE	17
8	LANDBRUKSKONTOR.....	18
9	BRANNVESEN	20
10	OPPSUMMERING AV ANTALL TJENESTER.....	21
11	MULIGHETER FOR VIDERE ANALYSER	22

1 Innledning

1.1 Problemstillinger

I foreliggende rapport dokumenteres avvik i kommunenes oppgaveløsning fra gjeldende kommunestruktur. Formålet med prosjektet er to-delt:

1. Kartlegge kommunenes organisering av viktige tjenester, herunder hvem som løser oppgavene alene og hvem som deltar i formalisert interkommunalt samarbeid
2. Sammenlikne befolkningsgrunlaget for tjenestene med gjeldende kommunestruktur, når vi tar hensyn til at mange kommuner samarbeider om oppgavene

Det ble forutsatt at kartleggingen skulle beskrive dagens tilpasning i kommunene. Det ble også bestemt at kartleggingen skulle foregå i tre utvalgte fylker dvs. Møre og Romsdal, Trøndelag og Nordland.

1.2 Mål og rammer

Følgende oppgaver skulle i utgangspunktet inngå i kartleggingen:

- PP-tjeneste
- Barnevern
- Kommuneoppgaver som del av NAV
- Helhetlig helsesamarbeid i form av LMS/DMS
- Legevakt
- Felles landbrukskontor
- Plansamarbeid
- Helhetlig IKT-samarbeid
- Regionråd

Listen med oppgaver ble senere supplert med brannvesen, basert på landsomfattende data fra DSB. For barnevern skulle det om mulig etableres en nasjonal oversikt over antall formelle tjenester og strukturelle kjennetegn ved disse med utgangspunkt i nye nasjonale data fra den nasjonale barnevernsmonitoren.

NIVIs tidligere kartlegginger i de aktuelle fylkene skulle danne grunnlag for oppdaterte data om forekomst av interkommunalt samarbeid. Bruk av kartillustrasjoner for å vise geografisk utbredelse av interkommunale samarbeidet skulle vurderes som del av prosjektet i samarbeid med GIS-kontakter i de berørte fylkene.

Det er lagt til grunn samme definisjon av interkommunalt samarbeid som i NIVIs tidligere kartlegginger og KMDs nullpunktmåling i 2016 (landsomfattende rådmannsundersøkelse).

Som interkommunalt samarbeid regnes avtalebasert samarbeid av permanent karakter i form av administrativt vertskommunesamarbeid eller samarbeid med organisatorisk overbygning dvs. nemnd eller styre etter kommuneloven, lov om interkommunale selskaper eller lov om aksjeselskaper. Samarbeid der staten eller private aktører er dominerende deltakere regnes ikke som interkommunalt samarbeid, heller ikke organisasjoner, foreninger, uformelle fagnettverk og midlertidige prosjekter.

1.3 Oversikt over gjennomført datainnsamling

I prosjektet er det samlet inn følgende data:

1. **Regionråd:** Data som beskriver forekomst pr. november 2018 foreligger for hele landet, dekket gjennom et eget kartleggingsoppdrag for KMD¹
2. **IKT-tjeneste:** Oppdaterte data foreligger for tre fylker og er dekkende pr. desember 2018. Data er innhentet gjennom sporing på kommunenivå av NIVI.
3. **Barnevern:** Data fra den nasjonale barnevernmonitoren er kvalitetssikret for tre fylker via fylkesmennene og oppdatert pr. november 2018. Data for øvrige fylker gir status pr. 1 halvår 2018 og er ikke korrigert.
4. **Legevakt:** Nasjonale data fra 2016 er mottatt fra Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin. Mottatte data er sjekket for de tre utvalgte fylkene og korrigert for åpenbare mangler i andre fylker.
5. **PP-tjeneste:** Oppdaterte data pr. november 2018 foreligger for tre fylker, innhentet av NIVI
6. **Landbrukskontor:** Oppdaterte data pr. november 2018 foreligger for tre fylker, innhentet av NIVI og kvalitetssikret via fylkesmennene
7. **Brannvesen:** Data fra DSB som viser Brannvesen og ansvarsområder pr.15.10.2018 er registrert for tre fylker

1.4 Gjennomføring og erfaringer

Kartleggingen er gjennomført i nært samarbeid med oppdragsgiver og kontaktpersoner hos fylkesmennene. Det viste seg at det er krevende å samle inn korrekte data om samarbeid på så mange oppgavefelt uten detaljert sporing på kommunenivå. Det skyldes særlig tre forhold:

1. **Pågående restrukturering av det interkommunale samarbeidet.** Det skjer særlig som følge av vedtatte kommunesammenslutninger som iverksettes fra 1.1.2020. Viktige årsaker til endringer i det interkommunale samarbeidet er også nye lovpålagte oppgaver og endringer i den statlige styringen, som bl.a. berører barnevernet (barnevernsvakt) og kommunale legevakter (kompetansenormer). Det pågår også strukturreformer i statlig virksomhet som kan påvirke kommunenes tjenester og deres samhandling med staten. Det gjelder f.eks. Nav og Helseforetakene.
2. **Dynamikk i samarbeidsformer og måten oppgavene løses på,** som kan gjøre det vanskelig å definere homogene oppgavefelt. Det gjelder bl.a. kommunale helseoppgaver som grupperes og organiseres på flere ulike måter, jf. nærmere omtale nedenfor. Også innenfor Nav jobbes det med flere ulike organisasjonsmodeller på kommunal side for å sikre god samhandling med den statlige delen.
3. **Manglende rutiner for å registrere og følge med på endringer i formalisert interkommunalt samarbeid.** Det foreligger ikke et noe enhetlig system for å følge med på de aktuelle tjenestenes organisering. Fagpersonell hos fylkesmannen har en viss oversikt på noen områder som barnevern og landbruk, men som regel må det hentes inn informasjon fra kommunene for å fange opp de siste endringer. I kvalitetssikring av Bufdirs barnevernsdata ble foreliggende oversikt supplert med en interkommunal tjeneste og det ble gjort endringer for fem enkeltkommuner. Data om legevaktdistrikter er også korrigert og gjenspeiler at det er krevende å vedlikeholde oppdaterte oversikter, selv for egne

---

¹ NIVI Rapport:3 Regionråd i Norge

institusjoner som har i oppdrag å følge utviklingen over tid (Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin). Oversikt over landets PP-tjenester ble forsøkt sporet etter kontakt med Kunnskapsdepartementet, Utdanningsdirektoratet, Statped, Faglig råd for PP-tjenesten og Pedlex. Utover at Pedlex har en adresseliste til landets PP-tjenester med 311 adresser tyder sporingen på at det ikke finnes noen dekkende oversikt over kommunenes PP-tjenester. Koordinatorer for PP-tjenester i fylkeskommunene kan ha god oversikt over kommunenes organisering.

Erfaringer fra prosjektet tilsier at det kan være behov for en mer detaljert kartlegging av kommunenes organisering av lovpålagte helseoppgaver. Det samme gjelder kommunenes lovpålagte planoppgaver og sosialtjenestens organisering som del av Nav.

Kommunale planoppgaver kjennetegnes av generelt lite interkommunal organisering av kommunenes planfaglige ressurser i form av felles plankontor. Bruk av private konsulenttenester ser ut til å være vanlig og dokumentasjon av planstatus i mange små kommuner tyder på at kommuneplanen ikke brukes som et overordnet styringsdokument². Et visst samarbeid om regionale temaplaner forekommer f.eks. i form av interkommunale arealplaner rundt de største byene, interkommunale kystplaner, klima- og energiplaner og strategiske næringsplaner. Slike interkommunale planprosesser er ofte organisert som midlertidige prosjekter.

I de tre fylkene finnes antakelig bare to eksempler på felles plankontor. Det dreier seg om et felles plankontor for Evenes og Tjeldsund, som etter all sannsynlighet legges ned i forbindelse med pågående sammenslutning mellom Tjeldsund og Skånland. Det andre eksempelet er Plankontoret for Oppdal, Rennebu, Rindal og Holtålen, som ble etablert i 1978 for Oppdal og Rennebu. Plankontorets kjerneoppgaver har hele tiden vært kommune- og arealplanlegging. Fram til 2002 var også Plankontoret sekretariat for felles regionråd. Fra 2018 har Plankontoret igjen fått oppdraget som prosjektleder for nytt regionråd, Trøndelag Sør, opprettet høsten 2017. I tillegg til å utarbeide planer og utredninger for eierkommunene, selger også Plankontoret tjenester til andre offentlige og private oppdragsgivere.

For øvrig kan det nevnes at Regionrådet for Nordmøre for tiden vurderer etablering av et regionalt plankontor. På Søre Sunnmøre har tre kommuner nylig utlyst stilling som felles samfunnsplanlegger for Herøy, Ulstein og Vanylven. Vedkommende skal ha ansvar for arbeid med planstrategi og samfunnsdelen av kommuneplanen. Tilsvarende samarbeid er antakelig under utvikling i flere deler av landet.

Som nevnt preges kommunenes helseoppgaver av flere ulike organisasjonsmåter. Helhetlig samarbeid om kommunehelsetjenester gjennom en felles institusjon som distriktsmedisinsk senter, helsehus eller liknende er én blant flere aktuelle samarbeidsformer. Oppgaver som er beslektet og som kan begrunne en felles interkommunal organisering kan beskrives som en samarbeidstrapp med flere trinn:

---

² Jf. dokumentasjon av planstatus fra fylkesmennene i de tre nordligste fylkene i forbindelse med kommunereformen (fylkesmennenes tilrådningsdokument)

- Samarbeid om kompetanse- og tjenesteutvikling gjennom formaliserte fagnettverk som f.eks. Sjustjerna helse og omsorg på Søre-Sunnmøre
- Samarbeid om tjenester som dekkes av akuttmedisinforskriften³ dvs. legevakt og øyeblikkelig hjelp senger (KAD-senger). Dokumentasjon fra kompetansesenter for legevaktmedisin fra 2016 viste at nesten halvparten av legevaktene i hele landet hadde kommunale akutte døgnplasser (KAD-senger).
- Samarbeid om samfunnsmedisinske tjenester som kommuneoverlegefunksjon, arbeid med smittevern, miljørettet helsevern, folkehelsekoordinator og folkehelseplan
- Samarbeid om både kommunale og statlige helsetjenester gjennom lokalmedisinsk senter (LMS), distriktsmedisinsk senter (DMS), helsehus, helsepark eller liknende. I Trøndelag finnes tre interkommunale distriktsmedisinske sentre (DMS Inn-Trøndelag, Værnesregionen DMS og Fosen Helse IKS). I Møre og Romsdal har enkeltkommuner inngått avtale om medisinsk senter med helseforetaket (Sunndal Medisinske Senter), mens i Nordland finnes f.eks. Helseparken Rana, som er en interkommunal enhet med døgnplasser lokalisert til Helgelandssykehuset i Mo i Rana.

1.5 Rapportering

Fra prosjektet foreligger en kartleggingsfil (Excel) som viser de utvalgte oppgavens organisering i Møre og Romsdal, Trøndelag og Nordland. For regionråd, barnevern og legevakt er det også lagt inn data for alle landets kommuner.

For de syv oppgavene er det gjort beregninger av følgende nøkkeltall som presenteres i denne rapporten:

- Antall tjenester i de tre fylkene
- Antall kommuner som driver tjenesten alene (egenregi)
- Antall interkommunale tjenester
- Andel av kommunene som samarbeider om tjenesten (prosent)
- Gjennomsnittlig innbyggertall pr. tjeneste
- Medianverdi
- Innbyggertall i største tjeneste
- Innbyggertall i minste tjeneste
- Befolkningsgrunnlag for tjenestene, herunder andel av tjenestene med befolkningsgrunnlag under 3.000 innbyggere, 3.000 - 4999 innbyggere, 5.000 - 14.999 innbyggere og over 15.000 innbyggere

Avvik mellom tjenestestruktur og kommunestruktur, beskrevet ved å sammenlikne andel av tjenestene fordelt etter innbyggertall med andel av kommunene fordelt etter innbyggertall (figur).

For regionråd, barnevern og legevakt er det også beregnet utvalgte nøkkeltall for hele landet.

Det er antatt at befolkningsgrensene på 3.000 og 15.000 innbyggere er særlig interessante for å belyse organiseringen i de minste kommunene, jf. KMDs pågående prosjekt om bærekraft for kommuner under 3.000 innbyggere og ekspertutvalgets anbefalte minstepørrelse på kommunene som del av kommunereformen (15-20.000 innbyggere).

---

³ Forskrift om krav til og organisering av kommunal legevaktordning, ambulansetjeneste, medisinsk nødmeldetjeneste mv.

I prosjektet er det utarbeidet noen eksempler på kartillustrasjoner i samarbeid med GIS-ansvarlig leder hos Fylkesmannen i Nordland. Ut fra tilrettelagte data ligger det godt til rette for å lage flere kart som viser kommunenes organisering av tjenestene.

2 Dagens kommunestruktur

Nedenfor er dagens kommunestruktur beskrevet for de tre utvalgte fylkene og landet som helhet. Det er grunn til å merke seg at 63,6 prosent av kommunene i Nordland har under 3.000 innbyggere, mot tilsvarende 42,6 prosent i Trøndelag og 30,6 prosent i Møre og Romsdal. Andelen av kommunene som har over 15.000 innbyggere ligger på 8,7 prosent samlet for de tre fylkene. Tallene vil påvirkes litt av kommunereformen fra 2020, men ikke mye.

Det er også grunn til å merke seg at det bor relativt få innbyggere i de minste kommunene. I 59 kommuner med under 3.000 innbyggere i de tre fylkene bor det til sammen 96.000.

Innbyggertall	Møre og Romsdal		Trøndelag		Nordland		Sum	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Under 3.000 innbyggere	11	30,6	20	42,6	28	63,6	59	46,5
3.000 -4999	7	19,4	9	19,1	4	9,1	20	15,7
5.000-14.999	15	41,7	13	27,7	9	20,5	37	29,1
Over 15.000 innbyggere	3	8,3	5	10,6	3	6,8	11	8,7
Sum	36	100,0	47	100,0	44	100,0	127	100,0

Tabell 2.1 Dagens kommunestruktur i tre fylker. Innbyggertall pr.1.1.2018. Kilde: SSB

Innbyggertall	Møre og Romsdal		Trøndelag		Nordland		Sum	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Under 3.000 innbyggere	22094	8,3	29959	6,5	43854	18,0	95907	9,9
3.000 -4999	26122	9,8	38336	8,4	18637	7,7	83095	8,6
5.000-14.999	119930	44,9	114349	24,9	84418	34,7	318697	32,9
Over 15.000 innbyggere	98710	37,0	276100	60,2	96426	39,6	471236	48,6
Sum	266856	100,0	458744	100,0	243335	100,0	968935	100,0

Tabell 2.2 Folketall i kommuner etter størrelse. Innbyggertall pr.1.1.2018. Kilde: SSB

Fylke	Antall kommuner etter innbyggertall				Sum
	<3.000	3-5.000	5-15.000	>15.000	
Oslo				1	1
Viken	9	8	14	30	61
Innlandet	14	8	19	7	48
Vestfold og Telemark	7	3	10	7	27
Agder	12	2	12	4	30
Rogaland	6	6	6	8	26
Vestland	22	11	20	6	59
Møre og Romsdal	11	7	15	3	36
Trøndelag	20	9	13	5	47
Nordland	28	4	9	3	44
Troms og Finnmark	29	5	6	3	43
Hele landet	158	63	124	77	422
Prosentandel av kommunene	37,4	14,9	29,4	18,2	100,0

Tabell 2.3 Kommunestrukturen i nye fylker forutsatt dagens kommuner. Innbyggertall pr 1.1.2018. Kilde: SSB

3 Regionråd

Alle landets regionråd er nylig kartlagt i et eget prosjekt⁴. Regionråd defineres som et politisk samarbeidsorgan mellom kommuner som har som formål å ivareta kommunenes felles utfordringer og interesser overfor omverden. Et regionråd er et vedtektsfestet organ. Det er ledet av et politisk styre og er som regel et initierende og koordinerende organ, men kan også ivareta andre roller, inkludert produksjonsoppgaver på vegne av medlemskommunene.

I hele landet er det funnet 66 operative regionråd. Av landets 422 kommuner deltar 395 i regionråd (95 prosent). Gjennomsnittlig innbyggertall i regionrådsområdene er 57.000, varierende fra 6.000 til 290.000 innbyggere.

I Møre og Romsdal finnes tre regionråd som dekker samtlige kommuner. Gjennomsnittlig innbyggertall er 91.000. Sunnmøre Regionråd er størst med 152.000 innbyggere, dernest følger Romsdal Regionråd med 63.000 innbyggere og Nordmøre regionråd med 52.000 innbyggere.

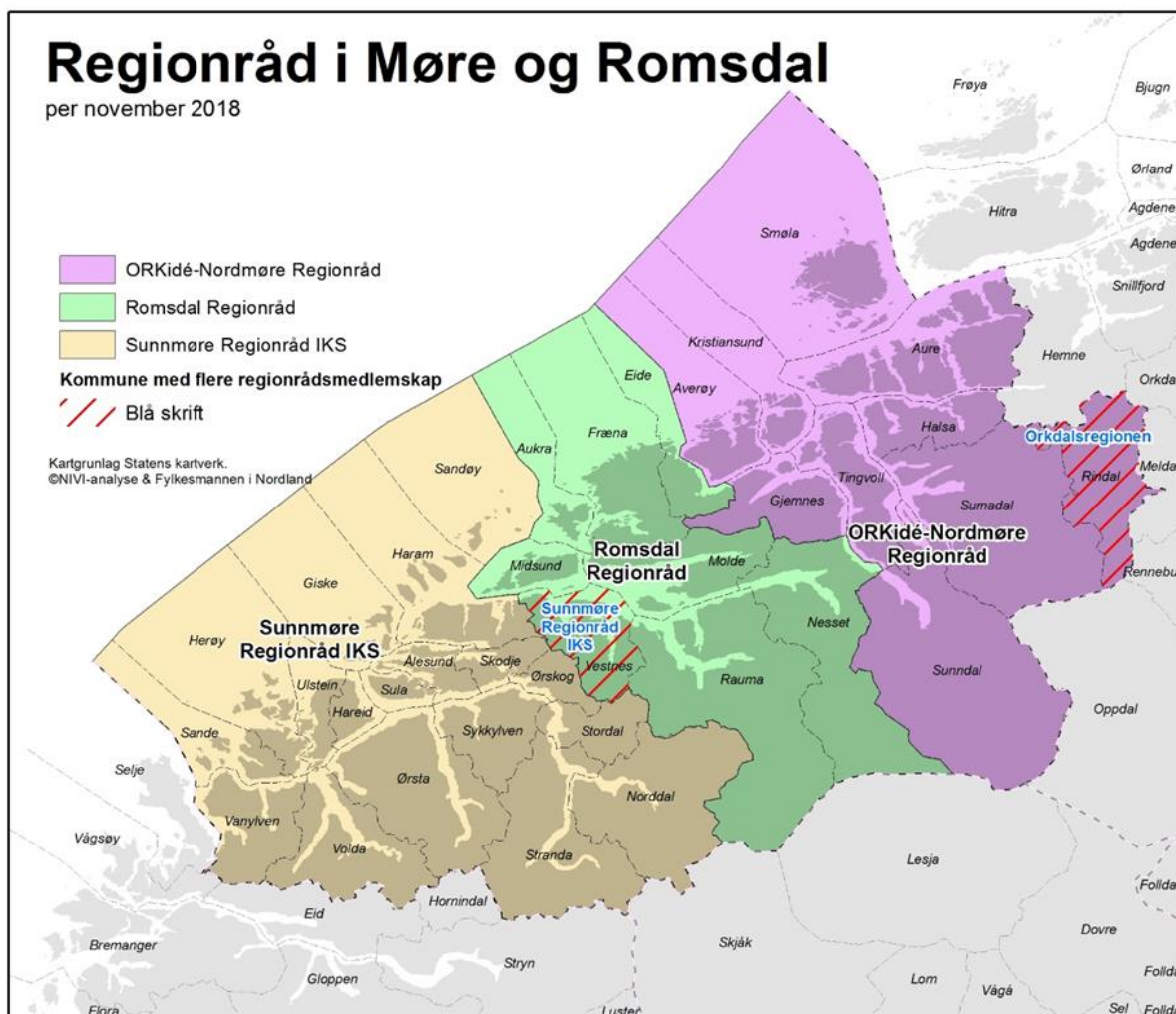
I Trøndelag finnes det for tiden syv regionråd, som dekker samtlige av fylkets 47 kommuner. Flere av regionrådene er overlappende. Gjennomsnittlig innbyggertall ligger på 80.000 når vi regner med Trøndelagsregionen, som er landets største regionråd målt i folketall. Utenom storbyområdet ligger gjennomsnittlig innbyggertall for regionrådene i Trøndelag på 45.000.

I Nordland finnes syv regionråd som dekker alle fylkets 44 kommuner. Gjennomsnittlig innbyggertall er 35.000, varierende fra 13.000 på Sør-Helgeland til 83.000 i Salten.

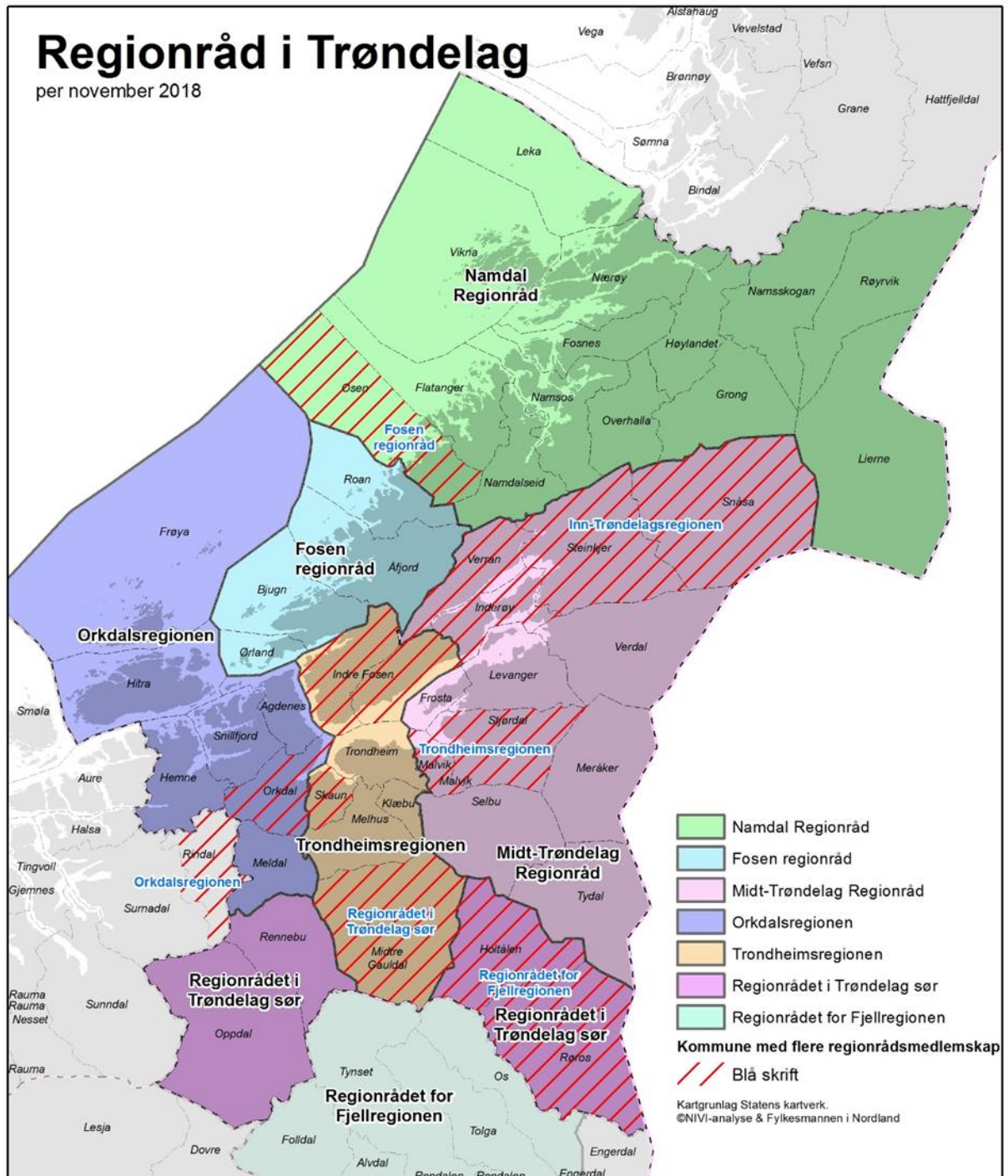
Nedenfor følger kart over dagens regionråd i de tre fylkene.

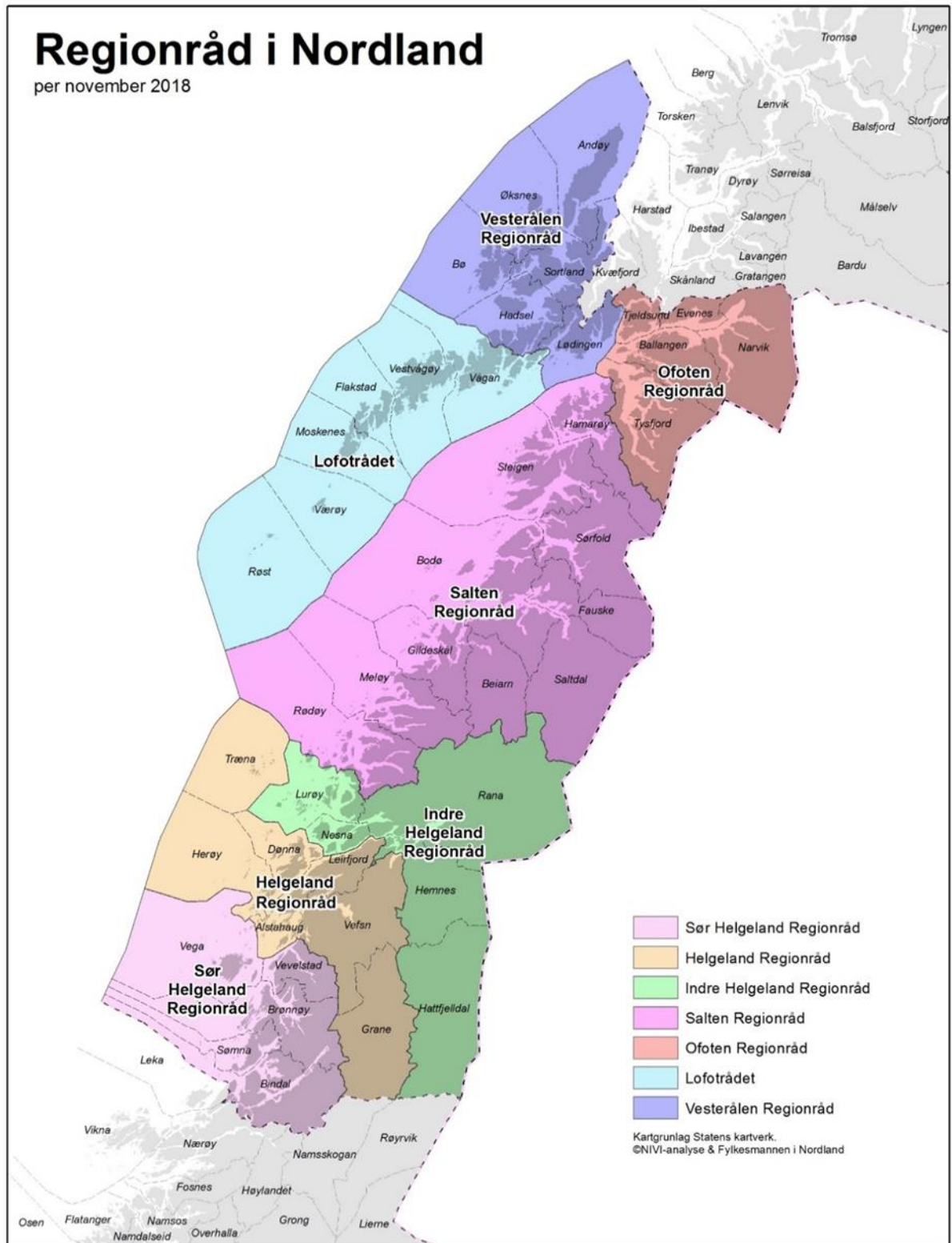
⁴ NIVI-rapport 2018:3 Regionråd i Norge

Figur 3.1 Regionråd i Møre og Romsdal per november 2018

Figur 3.2 Regionråd i Trøndelag per november 2018. Ekskl. regionrådet i Værnesregionen som er vedtatt nedlagt 1.1.2019 og Midtre Namdal samkommune som skal nedlegges 1.1.2020.

Figur 3.3 Regionråd i Nordland per november 2018

4 IKT-tjenester

Kommunenes IKT-tjenester kan være organisert som en egen IKT-avdeling som kun betjener brukere i egen kommune, alternativt som en interkommunal løsning. Som interkommunal løsning forstås samarbeid som innebærer en felles teknisk driftsløsning og felles IKT-organisasjon, vanligvis organisert som et interkommunalt selskap eller en vertskommuneavtale.

I kartleggingen er det funnet 58 IKT-tjenester i de tre fylkene, hvorav 7 i Møre og Romsdal, 21 i Trøndelag og 30 i Nordland. Nøkkeltall for tjenestene framgår av tabell og figurer nedenfor.

Som det framgår er det store variasjoner i organiseringen og befolkningsgrunnlaget for tjenestene. I Møre og Romsdal deltar nesten alle kommunene i helhetlige regionale IKT-tjenester. Trøndelag domineres også av regionale IKT-tjenester, mens i Nordland er det mest vanlig med egne IKT-avdelinger eller enkeltpersoner som ivaretar IKT-oppgavene.

Avviket mellom befolkningsgrunnlaget for tjenestene (tjenestestruktur) og befolkningen i kommunene (kommunestruktur) er klart størst i Møre og Romsdal. I Møre og Romsdal har 57,1 prosent av IKT-tjenestene et befolkningsgrunnlag på over 15.000 innbyggere, mot tilsvarende 38,1 prosent i Trøndelag og bare 10,0 prosent i Nordland.

Nøkkeltall for tre fylker	Møre og Romsdal	Trøndelag	Nordland	Tre fylker
Antall tjenester	7	21	30	58
Antall kommuner som driver tjenesten alene (egenregi)	3	13	25	41
Antall interkommunale tjenester	4	8	5	17
Andel av kommunene som samarbeider om tjenesten (prosent)	92 %	72 %	43 %	68 %
Gjennomsnittlig innbyggertall pr. tjeneste (Gjennomsnitt)	38122	21845	8111	16706
Medianverdi	46 572	8 517	4 522	6 658
Innbyggertall i største tjeneste	84158	193501	52075	193501
Innbyggertall i minste tjeneste	972	2028	454	454
Befolkningsgrunnlag for tjenestene (prosentandel av tjenestene)				
Under 3.000 innbyggere	14,3	9,5	46,7	29,3
3.000 -4999	14,3	14,3	13,3	13,8
5.000-14.999	14,3	38,1	30,0	31,0
Over 15.000 innbyggere	57,1	38,1	10,0	25,9
Sum	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabell 4.1 Nøkkeltall for kommunenes IKT-tjenester i tre fylker

Kommunestørrelse	Møre og Romsdal		Trøndelag		Nordland		Tre fylker	
	Prosent av kommunene	Prosent av tjenestene	Prosent av kommunene	Prosent av tjenestene	Prosent av kommunene	Prosent av tjenestene	Prosent av kommunene	Prosent av tjenestene
Under 3.000 innbyggere	30,6	14,3	42,6	9,5	63,6	46,7	46,5	29,3
3.000 -4999	19,4	14,3	19,1	14,3	9,1	13,3	15,7	13,8
5.000-14.999	41,7	14,3	27,7	38,1	20,5	30,0	29,1	31,0
Over 15.000 innbyggere	8,3	57,1	10,6	38,1	6,8	10,0	8,7	25,9
Sum	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabell 4.2 Avvik mellom kommunestruktur og tjenestestruktur for IKT

5 Barneverntjeneste

Kommunenes barneverntjeneste kan enten være organisert og drevet i regi av den enkelte kommune eller i et formalisert samarbeid mellom flere kommuner. Med interkommunal barneverntjeneste menes kommuner som har en felles tjeneste, inkludert myndighetsoverføring til en vertkommune og en felles barnevernleder (§28b). Kompetansesamarbeid og andre former for begrenset samarbeid regnes ikke som en felles tjeneste.

I hele landet finnes det for tiden 257 barneverntjenester, hvorav 180 enhetskommunale og 77 interkommunale. Gjennomsnittlig befolkningsgrunnlag for tjenestene ligger på vel 20.000 innbyggere, men spredningen er svært stor fra noen hundre innbyggere som grunnlag for den minste (Træna) til nesten 700.000 for den største (Oslo kommune). I Oslo kommune er barneverntjenesten organisert på bydelsnivå med ett kontor hver bydel dvs. til sammen 15. Også i Bergen og Trondheim er barneverntjenesten organisert i bydeler, med fire kontor i hver av byene.

Nøkkeltallene for de tre fylkene viser også store variasjoner. I Trøndelag deltar over 80 prosent av kommunene i interkommunale tjenester. Befolkningsgrunnlaget for tjenestene ligger i snitt på 23.000 mot tilsvarende under 10.000 i Nordland og 14.000 i Møre og Romsdal. I Trøndelag finnes ingen barneverntjenester med befolkningsgrunnlag på under 3.000 innbyggere. I Møre og Romsdal har 10 prosent av tjenestene et befolkningsgrunnlag på under 3.000, mens 44 prosent av barneverntjenestene i Nordland er svært små tjenester.

Avviket mellom tjenestestruktur og kommunestruktur er størst for Trøndelag, minst for Nordland. Sammenliknet med anbefalt minstestørrelse på kommunale barneverntjenester er det betydelige strukturelle avvik i den kommunale barneverntjenesten i flere deler av landet. Normer for fagmiljø og spesialisering i interkommunale barneverntjenester ble utredet som del av fylkesmannens barneverninitiativ i Sør-Trøndelag i 2009. I en grunnlagsrapport fra NIVI⁵ ble det pekt på to veiledende dimensjoneringsnormer:

1. Interkommunale barneverntjenester med mindre enn 5-6 årsverk som minimumsressurs vil være sårbare og lite robuste i forhold til faglige krav til tjenesten.
2. En helhetlig tjeneste med grunnlag for faglig spesialisering og som tilfredsstillende kriterier for geografisk funksjonalitet, tilsier regionalt oppbygde tjenester med minimum 10-20 årsverk

Det nasjonale barnevernpanelet⁶, som ble opprettet av BLD i 2010, anbefalte i sin sluttrapport at ingen barnevernstjenester bør ha under 5 fagårsverk.

Mange av de minste barneverntjenestene med befolkningsgrunnlag på under 3.000 innbyggere ligger betydelig under anbefalt faglig minstestørrelse.

---

⁵ NIVI Rapport 2010:1 Fylkesinitiativ for økt samarbeid om barnevern i Sør-Trøndelag

⁶ Barnevernpanelets rapport, september 2011

Nøkkeltall for tre fylker og hele landet	Møre og Romsdal	Trøndelag	Nordland	Tre fylker	Hele landet
Antall tjenester	19	20	24	63	257
Antall kommuner som driver tjenesten alene (egenregi)	12	9	15	36	180
Antall interkommunale tjenester	7	11	9	27	77
Andel av kommunene som samarbeider om tjenesten (prosent)	67 %	81 %	66 %	72 %	57 %
Gjennomsnittlig innbyggertall pr. tjeneste (Gjennomsnitt)	14 045	22 937	10139	15 380	20 606
Medianverdi	9 131	12 075	5 112	9 131	9 775
Innbyggertall i største tjeneste	48 773	193 501	55355	193 501	673 469
Innbyggertall i minste tjeneste	2 172	4 648	454	454	454
Befolningsgrunnlag for tjenestene (prosentandel av tjenestene)					
Under 3.000 innbyggere	10,5	0,0	41,7	19,0	14,4
3.000 -4999	15,8	10,0	8,3	11,1	12,1
5.000-14.999	52,6	50,0	33,3	44,4	36,6
Over 15.000 innbyggere	21,1	40,0	16,7	25,4	37,0
Sum	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

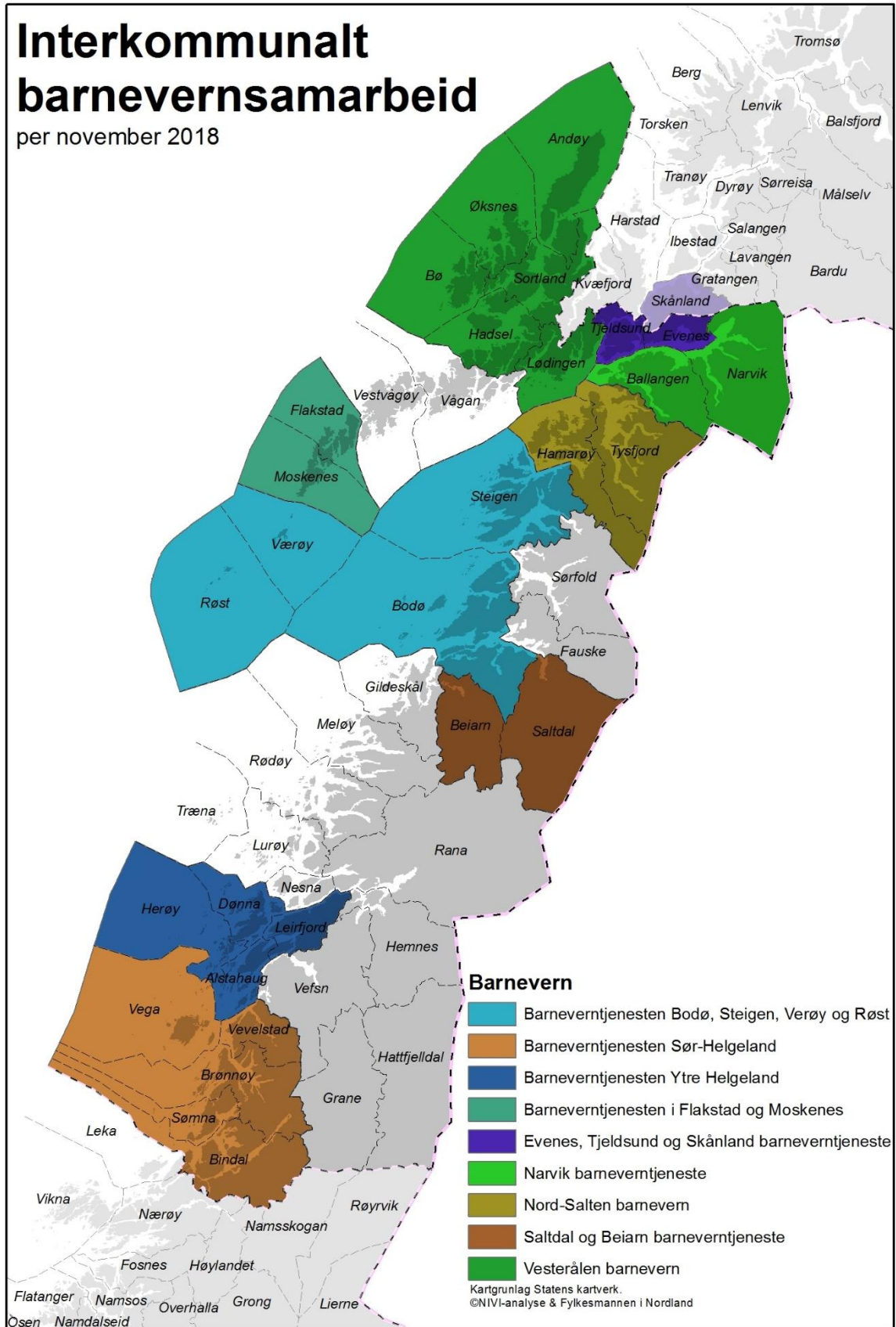
Tabell 5.1 Nøkkeltall for kommunenes barneverntjenester i tre fylker og hele landet

Kommunestørrelse	Hele landet	
	Prosent av kommunene	Prosent av tjenestene
Under 3.000 innbyggere	37,4	14,4
3.000 -4999	14,9	12,1
5.000-14.999	29,4	36,6
Over 15.000 innbyggere	18,2	37,0
Sum	100,0	100,0

Tabell 5.2 Avvik mellom kommunestruktur og tjenestestruktur for kommunale barneverntjenester. Hele landet.

Kommunestørrelse	Møre og Romsdal		Trøndelag		Nordland		Tre fylker	
	Prosent av kommunene	Prosent av tjenestene	Prosent av kommunene	Prosent av tjenestene	Prosent av kommunene	Prosent av tjenestene	Prosent av kommunene	Prosent av tjenestene
Under 3.000 innbyggere	30,6	10,5	42,6	0,0	63,6	41,7	46,5	19,0
3.000 -4999	19,4	15,8	19,1	10,0	9,1	8,3	15,7	11,1
5.000-14.999	41,7	52,6	27,7	50,0	20,5	33,3	29,1	44,4
Over 15.000 innbyggere	8,3	21,1	10,6	40,0	6,8	16,7	8,7	25,4
Sum	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabell 5.3 Avvik mellom kommunestruktur og tjenestestruktur for kommunale barneverntjenester i tre fylker

Figur 5.1 Interkommunale barneverntjenester i Nordland

6 Legevakt

Alle kommuner skal ha legevakt hele døgnet for å dekke behovet for øyeblikkelig hjelp (akuttmedisin). Kommunens ansvar for organisering av øyeblikkelig hjelptjeneste, herunder legevakt og medisinsk nødmeldetjeneste, går fram av helse- og omsorgstjenesteloven. I akuttmedisinforskriften⁷ stilles krav til organiseringen av kommunal legevaktordning, inkludert kompetansekrav til lege og annet helsepersonell, samt nødvendig utstyr i kommunal legevakt.

Data fra 2016 fra Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin⁸ tilsier at det var 182 kommunale legevakter i hele landet, hvorav 81 (45 prosent) var enhetskommunale og 101 (55 prosent) var interkommunale. I NIVIs beregninger basert på korrigererte data finner vi 180 legevakter totalt, hvorav 83 enhetskommunale (46 prosent) og 97 interkommunale (54 prosent).

Også for legevakt er det store variasjoner i organisering og innbyggertall for tjenestene. Nordland skiller seg igjen ut med mange små kommuner som driver tjenesten alene. I Trøndelag finnes nesten utelukkende interkommunale legevakter mens i Møre og Romsdal er 25 prosent av legevaktene drevet av enkeltkommuner alene.

Nøkkeltall for tre fylker	Møre og Romsdal	Trøndelag	Nordland	Tre fylker	Hele landet
Antall tjenester	18	14	27	59	180
Antall kommuner som driver tjenesten alene (egenregi)	9	3	15	27	83
Antall interkommunale tjenester	9	11	12	32	97
Andel av kommunene som samarbeider om tjenesten (prosent)	75 %	94 %	66 %	79 %	80 %
Gjennomsnittlig innbyggertall pr. tjeneste (Gjennomsnitt)	14 825	32 767	9 012	16 423	29 420
Medianverdi	14 445	12 268	3 193	7 994	11 303
Innbyggertall i største tjeneste	70 666	236 202	52 587	236 202	673 469
Innbyggertall i minste tjeneste	2 946	582	454	454	454
Befolningsgrunnlag for tjenestene (prosentandel av tjenestene)					
Under 3.000 innbyggere	5,6	7,1	48,1	25,9	19,4
3.000 -4999	11,1	0,0	7,4	6,9	7,8
5.000-14.999	66,7	50,0	29,6	44,8	32,2
Over 15.000 innbyggere	16,7	42,9	14,8	22,4	40,6
Sum	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabell 6.1 Nøkkeltall for kommunale legevakter i tre fylker og hele landet

Kommunestørrelse	Møre og Romsdal		Trøndelag		Nordland		Tre fylker	
	Prosent av kommunene	Prosent av tjenestene	Prosent av kommunene	Prosent av tjenestene	Prosent av kommunene	Prosent av tjenestene	Prosent av kommunene	Prosent av tjenestene
Under 3.000 innbyggere	30,6	5,6	42,6	7,1	63,6	48,1	46,5	25,9
3.000 -4999	19,4	11,1	19,1	0,0	9,1	7,4	15,7	6,9
5.000-14.999	41,7	66,7	27,7	50,0	20,5	29,6	29,1	44,8
Over 15.000 innbyggere	8,3	16,7	10,6	42,9	6,8	14,8	8,7	22,4
Sum	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabell 6.2 Avvik mellom kommunestruktur og tjenestestruktur for kommunale legevakter i tre fylker

⁷ Forskrift om krav til og organisering av kommunal legevaktordning, ambulansetjeneste, medisinsk nødmeldetjeneste mv. (akuttmedisinforskriften)

⁸ Legevaktorganisering i Norge. Rapport nr.4-2016 fra Nasjonalt legevaktregister 2016

Kommunestørrelse	Hele landet	
	Prosent av kommunene	Prosent av tjenestene
Under 3.000 innbyggere	37,4	19,4
3.000 -4999	14,9	7,8
5.000-14.999	29,4	32,2
Over 15.000 innbyggere	18,2	40,6
Sum	100,0	100,0

Tabell 6.3 Avvik mellom kommunestruktur og tjenestestruktur for kommunale legevakter. Hele landet.

7 PP-tjeneste

Hver kommune og hver fylkeskommune skal ha en pedagogisk-psykologisk tjeneste. PP-tjenesten er lovpålagt sakkyndig instans som skal utarbeide sakkyndige vurderinger og hjelpe barn, elever, lærekandidater, lærlinger, praksisbrevkandidater og voksne med behov for særskilt tilrettelegging. Hensikten er at de får et inkluderende, likeverdig og tilpasset pedagogisk tilbud. PP-tjenesten skal også hjelpe barnehager og skoler med å legge til rette for barn og elever med særskilte behov.

PP-tjenesten kan organiseres i samarbeid med andre kommuner eller med fylkeskommunen. Tjenesten er hjemlet i barnehageloven § 19 c og i opplæringsloven § 5-6

I de tre fylkene er det funnet 52 PP-tjenester, hvorav 23 er drevet av enkeltkommuner og 29 er interkommunale tjenester. I Nordland deltar nesten alle kommunene i interkommunale tjenester mot tilsvarende 75 prosent i de to andre fylkene. Befolkningsgrunnlaget er også høyere enn for de andre tjenestene og vi finner kun fem PP-tjenester med befolkningsgrunnlag under 5.000 innbyggere i de tre fylkene.

Nøkkeltall for tre fylker	Møre og Romsdal	Trøndelag	Nordland	Tre fylker
Antall tjenester	18	22	12	52
Antall kommuner som driver tjenesten alene (egenregi)	9	12	2	23
Antall interkommunale tjenester	9	10	10	29
Andel av kommunene som samarbeider om tjenesten (prosent)	75 %	74 %	95 %	82 %
Gjennomsnittlig innbyggertall pr. tjeneste (Gjennomsnitt)	14 825	20 852	20 278	18 633
Medianverdi	9 238	10 203	15 823	10 203
Innbyggertall i største tjeneste	51 103	193 501	52 821	193 501
Innbyggertall i minste tjeneste	1 263	2 541	4 902	1 263
Befolkningsgrunnlag for tjenestene (prosentandel av tjenestene)				
Under 3.000 innbyggere	5,6	4,5	0,0	3,8
3.000 -4999	5,6	4,5	9,1	5,8
5.000-14.999	61,1	59,1	36,4	53,8
Over 15.000 innbyggere	27,8	31,8	54,5	36,5
Sum	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabell 7.1 Nøkkeltall for PP-tjenester i tre fylker

Kommunestørrelse	Møre og Romsdal		Trøndelag		Nordland		Tre fylker	
	Prosent av kommunene	Prosent av tjenestene	Prosent av kommunene	Prosent av tjenestene	Prosent av kommunene	Prosent av tjenestene	Prosent av kommunene	Prosent av tjenestene
Under 3.000 innbyggere	30,6	5,6	42,6	4,5	63,6	0,0	46,5	3,8
3.000 -4999	19,4	5,6	19,1	4,5	9,1	8,3	15,7	5,8
5.000-14.999	41,7	61,1	27,7	59,1	20,5	33,3	29,1	53,8
Over 15.000 innbyggere	8,3	27,8	10,6	31,8	6,8	58,3	8,7	36,5
Sum	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabell 7.2 Avvik mellom kommunestruktur og tjenestestruktur for PP-tjenester i tre fylker

8 Landbrukskontor

Kommunene har et omfattende lovpålagt ansvar for landbruksforvaltning som sammen med en rekke andre oppgaver kan gjøre det aktuelt å etablere et felles landbrukskontor for flere kommuner. Som eksempel på lover som berøres ved evt. myndighetsoverføring til vertskommune med ansvar for felles landbrukskontor, kan det pekes på følgende:

- Lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova)
- Lov 27. mai 2005 nr. 31 om skogbruk (skogbrukslova)
- Lov 28. november 2003 nr. 98 om konsesjon ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven)
- Lov 25. juni 1965 nr. 1 om forpakting
- Lov 28. juni 1974 nr. 58 om odelsretten og åsetesretten
- Lov 5. mai 1961 om grannegjerde
- Lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern

Videre kan følgende lover innenfor naturforvaltning og miljø bli berørt:

- Lov 28. juni 1957 nr. 16 om friluftslivet
- Lov 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag
- Lov 29. mai 1981 nr. 38 om jakt og fangst av vilt (viltloven)
- Lov 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk m.v.
- Lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensingsloven)
- Lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner
- Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)
- Lov 4. juli 2003 nr. 74 om hundehold (hundeloven)

I kartleggingen er et interkommunalt landbrukskontor definert som et formalisert samarbeid om de viktigste lovpålagte forvaltningsoppgavene, organisert med formell myndighetsoverføring til en vertskommune. Det stilles ikke krav om samarbeid om hele det lovpålagte ansvaret og et felles landbrukskontor må ikke nødvendigvis ha ansvar for utviklingsoppgaver og alle former for tilskuddsforvaltning.

Fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal blir det forklart at skogbruksforvaltningen stort sett har en annen geografisk inndeling enn jordbruksforvaltningen samtidig som utviklingsoppgaver i stor grad blir dekket gjennom Hoppid-systemet⁹. Nesten alle kommuner i Møre og Romsdal har

⁹ På hoppid.no-kontora får gründeren gratis råd og rettleiing, tilbud om kurs og opplæring, råd om tilskot og finansiering og hjelp i søkeprosessar og til nettverksbygging. I tillegg legg hoppid.no til rette for knoppskyting i næringslivet og for entreprenørskap i skulen. hoppid.no er eit samarbeid mellom Møre og Romsdal fylkeskommune, kommunane, Innovasjon Norge og fylkesmannen i Møre og Romsdal. Kilde: Møre og Romsdal fylkeskommune

et Hoppid-kontor som ivaretar landbruksrelaterte oppgaver knyttet til f.eks. lokal mat, Inn på Tunet og reiseliv.

Også i Nordland og Trøndelag finnes eksempler på mer avgrenset samarbeid om visse definerte oppgaver innenfor landbruk og miljø. Det gjelder f.eks. samarbeid om felles skogbruksforvaltning og SMIL-forvaltning mellom seks kommuner i Vesterålen og fire kommuner i Lofoten. I alle de tre fylkene finnes også eksempler på samarbeid om viltforvaltning og andre former for naturforvaltning.

Gitt definisjonen av et felles landbrukskontor er det funnet 99 landbrukskontor i de tre fylkene, hvorav 23 i Møre og Romsdal, 40 i Trøndelag og 36 i Nordland. Tallene tilsier at den lovpålagte landbruksforvaltningen i stor grad blir løst av den enkelte kommune.

Samlet er det funnet 18 interkommunale landbrukskontor i de tre fylkene. Andelen av kommunene som samarbeider om landbruksforvaltning er høyest i Møre og Romsdal (56 prosent) og ligger betydelig lavere i Trøndelag (32 prosent) og Nordland (26 prosent). Tallene er overraskende lave i Trøndelag, som er et sterkt landbruksfylke og hvor det har vært særlig oppmerksomhet mot å redusere mange sårbare kommunale landbrukstjenester. Med nedlegging av to samkommuner, som begge har hatt felles løsninger for miljø og landbruk, kan utviklingen gå i motsatt retning av hva som har vært intensjonen på regionalt nivå i Trøndelag.

Tallene for befolkningsgrunnlag for tjenestene viser at det er gjennomgående små avvik i forhold til kommunestrukturen. Avviket mellom tjenestestruktur og kommunestruktur er minst for små og mellomstore kommuner, størst for kommuner med over 15.000 innbyggere.

Nøkkeltall for tre fylker	Møre og Romsdal	Trøndelag	Nordland	Tre fylker
Antall tjenester	23	40	36	99
Antall kommuner som driver tjenesten alene (egenregi)	16	35	30	81
Antall interkommunale tjenester	7	5	6	18
Andel av kommunene som samarbeider om tjenesten (prosent)	56 %	26 %	32 %	36 %
Gjennomsnittlig innbyggertall pr. tjeneste (Gjennomsnitt)	11 602	11 469	6 759	9 787
Medianverdi	5 978	4 359	2 920	4 503
Innbyggertall i største tjeneste	64 560	199 595	52 821	199 595
Innbyggertall i minste tjeneste	1 571	474	506	474
Befolkningsgrunnlag for tjenestene (prosentandel av tjenestene)				
Under 3.000 innbyggere	26,1	42,5	50,0	41,4
3.000 -4999	17,4	15,0	13,9	15,2
5.000-14.999	26,1	25,0	27,8	26,3
Over 15.000 innbyggere	30,4	17,5	8,3	17,2
Sum	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabell 8.1 Nøkkeltall for landbrukskontor i tre fylker

Kommunestørrelse	Møre og Romsdal		Trøndelag		Nordland		Tre fylker	
	Prosent av kommunene	Prosent av tjenestene	Prosent av kommunene	Prosent av tjenestene	Prosent av kommunene	Prosent av tjenestene	Prosent av kommunene	Prosent av tjenestene
Under 3.000 innbyggere	30,6	26,1	42,6	42,5	63,6	50,0	46,5	41,4
3.000 -4999	19,4	17,4	19,1	15,0	9,1	13,9	15,7	15,2
5.000-14.999	41,7	26,1	27,7	25,0	20,5	27,8	29,1	26,3
Over 15.000 innbyggere	8,3	30,4	10,6	17,5	6,8	8,3	8,7	17,2
Sum	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabell 8.2 Avvik mellom kommunestruktur og tjenestestruktur for landbrukskontor i tre fylker

9 Brannvesen

Brannvesenet i Norge er organisert på kommunalt nivå og styres etter Brann- og eksplosjonsvernloven og forskrifter som blir gitt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). Det kommunale brannvesenet har en rekke oppgaver, herunder:

- Gjennomføre informasjons- og motivasjonstiltak
- Gjennomføre brannforebyggende tiltak
- Gjennomføre ulykkesforebyggende oppgaver i forbindelse med farlig gods
- Utføre bestemte forebyggende og beredskapsmessige oppgaver i krigs og krisesituasjoner
- Være innsatsstyrke ved brann
- Innsats ved andre akutte ulykkessituasjoner basert på risiko -og sårbarhetsanalyser
- Sørge for feiing og tilsyn med fyringsanlegg
- Etter anmodning yte bistand ved brann og ulykkessituasjoner til sjøs
- Utføre andre oppgaver som legges til brannvesenet som f.eks. bistand til beredskapsplanlegging og gjennomføring av risiko- og sårbarhetsanalyser i kommunene

Brannvesenet kan være organisert med ulike former for samarbeid med andre kommuner. Med felles brannvesen forstås i denne sammenheng kommuner som har en helhetlig felles løsning som dekker både ledelse (felles brannsjef), forebyggende oppgaver og innsatsstyrke. Det er lagt til grunn at mottatte data fra DSB over Brannvesen og ansvarsområder pr.15.10.2018 legger en slik definisjon til grunn. Oversikten fra DSB tilsier at det er til sammen 253 brannvesen i Norge, hvorav 202 er organisert for enkeltkommuner og 51 er interkommunale.

Samlet i de tre fylkene er det for tiden 89 brannvesen, hvorav 76 i regi av enkeltkommuner og 13 interkommunale brannvesen. Andelen av kommunene som samarbeider om brannvesenet varierer fra 25 prosent i Møre og Romsdal til i overkant av 50 prosent i Trøndelag og Nordland.

Det er store variasjoner i befolkningsgrunnlaget for tjenestene. I Nordland og Trøndelag finnes eksempler på store regionale tjenester som Salten Brann IKS som dekker 10 kommuner rundt Bodø, Brannvesenet Midt IKS som dekker 8 kommuner rundt Steinkjer og Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS som dekker 6 kommuner rundt Trondheim. I Møre og Romsdal finnes kun to relativt små interkommunale brannvesen, hhv. Kristiansund brann og redning som dekker 3 kommuner, samt Hareid og Ulstein brannvesen.

Andelen av kommunene som samarbeider om brannvesen varierer fra 14 prosent i Møre og Romsdal til 53 prosent i Trøndelag. Nærmere 90 prosent av tjenestene er dimensjonert for mindre enn 15.000 innbyggere i de tre fylkene. I Nordland er over halvparten av tjenestene dimensjonert for under 3.000 innbyggere.

Nøkkeltall for tre fylker	Møre og Romsdal	Trøndelag	Nordland	Tre fylker
Antall tjenester	33	28	28	89
Antall kommuner som driver tjenesten alene (egenregi)	31	22	23	76
Antall interkommunale tjenester	2	6	5	13
Andel av kommunene som samarbeider om tjenesten (prosent)	14 %	53 %	48 %	40 %
Gjennomsnittlig innbyggertall pr. tjeneste (Gjennomsnitt)	8 087	16 384	8 691	10 887
Medianverdi	4 680	4 570	2 635	4 503
Innbyggertall i største tjeneste	47 510	233 154	82 457	233 154
Innbyggertall i minste tjeneste	972	582	454	454
Befolkningsgrunnlag for tjenestene (prosentandel av tjenestene)				
Under 3.000 innbyggere	30,3	35,7	53,6	39,3
3.000 -4999	21,2	21,4	10,7	18,0
5.000-14.999	39,4	25,0	25,0	30,3
Over 15.000 innbyggere	9,1	17,9	10,7	12,4
Sum	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabell 9.1 Nøkkeltall for brannvesen i tre fylker

Kommunestørrelse	Møre og Romsdal		Trøndelag		Nordland		Tre fylker	
	Prosent av kommunene	Prosent av tjenestene	Prosent av kommunene	Prosent av tjenestene	Prosent av kommunene	Prosent av tjenestene	Prosent av kommunene	Prosent av tjenestene
Under 3.000 innbyggere	30,6	30,3	42,6	35,7	63,6	53,6	46,5	39,3
3.000 -4999	19,4	21,2	19,1	21,4	9,1	10,7	15,7	18,0
5.000-14.999	41,7	39,4	27,7	25,0	20,5	25,0	29,1	30,3
Over 15.000 innbyggere	8,3	9,1	10,6	17,9	6,8	10,7	8,7	12,4
Sum	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabell 9.2 Avvik mellom kommunestruktur og tjenestestruktur for brannvesen i tre fylker

10 Oppsummering av antall tjenester

Av tabellen nedenfor fremgår hovedtallene fra kartleggingen. Tallene tilsier at det store forskjeller i tjenestestruktur, til tross for mye interkommunalt samarbeid. Tallene tilsier også høyst varierende avvik mellom antall tjenester og antall kommuner i fylkene. Nærmere tall for spredning i befolkningsgrunnlag for de ulike tjenestene framgår av foregående tabeller.

Antall kommuner og antall tjenester	Møre og Romsdal	Trøndelag	Nordland	Tre fylker	Hele landet
Antall kommuner	36	47	44	127	422
Antall regionråd	3	7	7	17	66
Antall IKT-tjenester	7	21	30	58	Ikke kartlagt
Antall barneverntjenester	19	20	24	63	257
Antall legevakter	18	14	27	59	180
Antall PP-tjenester	18	22	12	52	Ikke kartlagt
Antall landbrukskontor	23	40	36	99	Ikke kartlagt
Antall brannvesen	33	28	28	89	253

Tabell 10.1 Hovedtall fra kartleggingen

11 Muligheter for videre analyser

Foreliggende data gir grunnlag for ytterligere analyser av strukturelle kjennetegn og forskjeller i tilpasning. Flere indikatorer kan være relevant å sammenlikne mellom fylkene (fylkesprofiler), mellom de forskjellige tjenestene (tjenesteprofiler) og mellom kommunene (kommuneprofiler). Følgende eksempler på indikatorer kan illustrere muligheter for videre analyser:

Fylkesprofiler

- Andel av kommunene i fylket som deltar i formalisert interkommunalt samarbeid om definerte oppgaver
- Antall tjenester i forhold til antall kommuner på ulike oppgaveområder

Tjenesteprofiler

- Andel av tjenestene med befolkningsgrunnlag på under 3.000 innbyggere, som kan være en indikator på småkommuneproblem og sårbarhet knyttet til kommuner med lavt innbyggertall
- Andel av tjenestene med befolkningsgrunnlag på over 15.000 innbyggere, som kan være en indikator på faglig bærekraft og utnyttelse av stordriftsfordeler

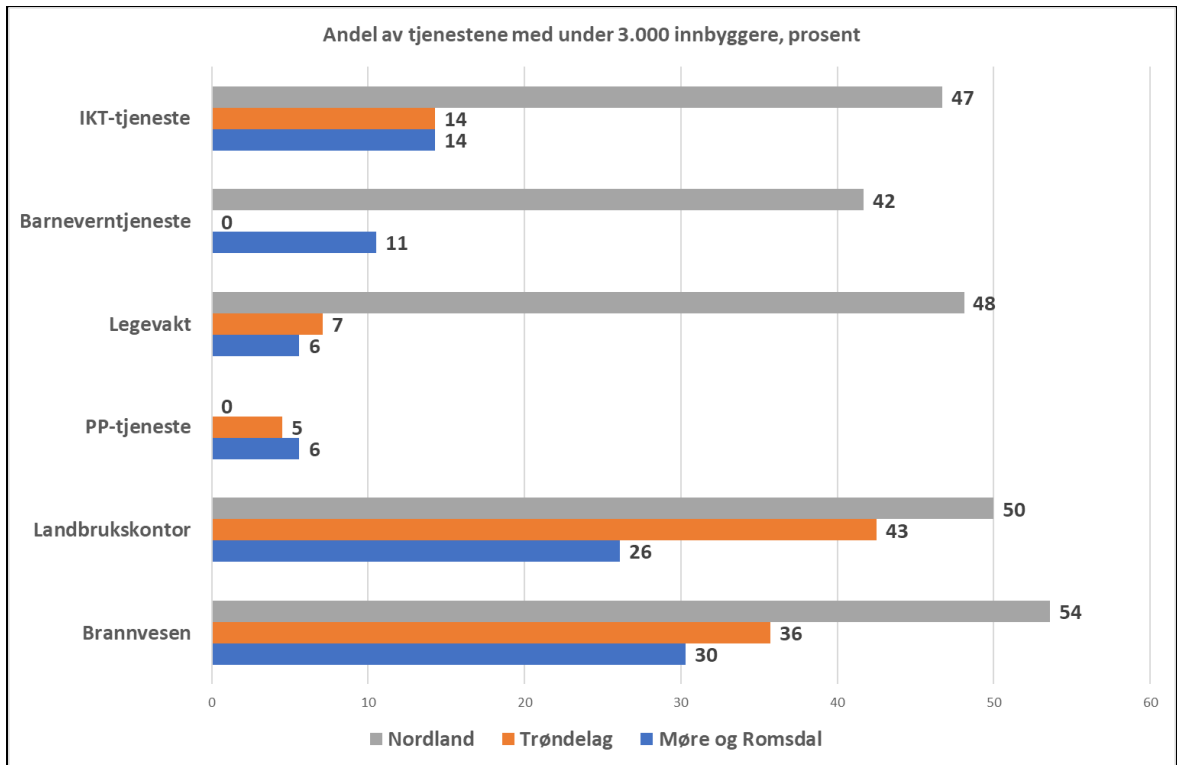
Kommuneprofiler

- Kommuner som samarbeider om «alle» eller mange kompetansekrevende tjenester
- Kommuner som samarbeider om «ingen» eller få kompetansekrevende tjenester

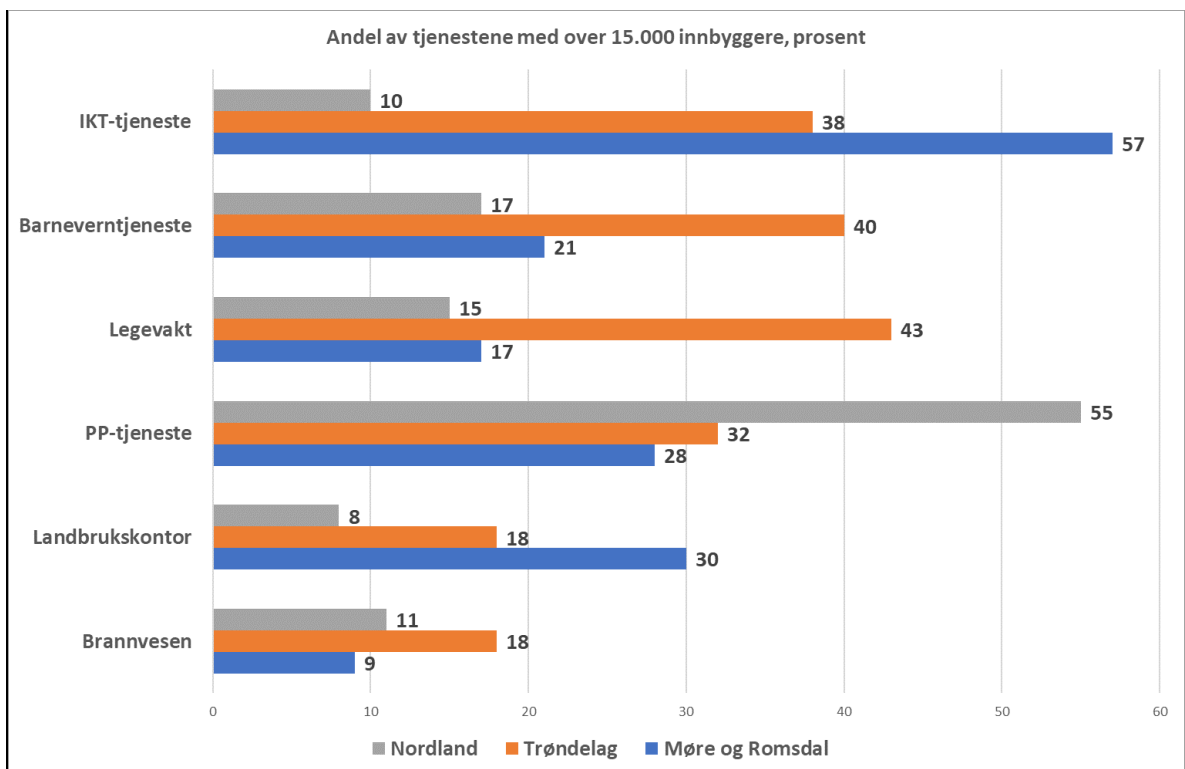
Nedenfor følger et eksempel på en interessant sammenstilling av nøkkeldata for de seks tjenesteområdene som er beskrevet i denne rapporten. Figurene viser andelen av tjenestene i hvert av fylkene med befolkningsgrunnlag på hhv. under 3.000 innbyggere og over 15.000 innbyggere.

Den første figuren tyder på at Nordland har et betydelig strukturproblem innenfor alle de aktuelle tjenesteområdene, men ikke for PPT som er en regionalisert tjeneste i hele fylket. Tallene for Trøndelag tyder på et mindre strukturproblem innenfor barnevern, legevakt og PP-tjeneste, men samtidig betydelige strukturelle utfordringer knyttet til organisering av landbruketjenesten og brannvesenet. Møre og Romsdal har en liknende tjenesteprofil som Trøndelag.

Den andre figuren illustrerer at det er store avvik i dagens organisering av tjenestene i forhold til anbefaling om befolkningsgrunnlag på minst 15.000 innbyggere fra ekspertutvalget for kommunereformen. Det gjelder alle aktuelle oppgaver.

Figur 11.1 Andel av tjenestene med befolkningsgrunnlag lavere enn 3.000 innbyggere i hhv, Nordland, Trøndelag og Møre og Romsdal. Prosent.

Figur 11.2 Andel av tjenestene med befolkningsgrunnlag på over 15.000 innbyggere i hhv, Nordland, Trøndelag og Møre og Romsdal. Prosent.